

SAOPŠTENJE

Društvo mladih istraživača Bor očekuje od SerbiaZiJincooper i SerbiaZiJinminig da se uključe u definisanje i sprovođenje Integrisanog nacionalnog energetskeg i klimatskog plana (INEKP) Srbije

Bor, 21. februar 2023. Očekujemo da SerbiaZiJincooper i SerbiaZiJinminig sačine integrisani energetskeg i klimatskeg plan kojim će definisati svoje ciljeve na smanjenju emisije gasova sa efektom staklene bašte (GHG), povećanju upotrebe obnovljive energije, dostizanju ugljenične neutralnosti i doprinosu lokalnoj zajednici u izradi i implementaciji lokalnog integrisanog energetskeg i klimatskeg plana. Taj plan treba da bude usklađen sa nacionalnim ciljevima Republike Srbije i javno objavljen.

- U cilju održivog razvoja lokalne zajednice smatramo da je potrebno sagledati tehnološko - tehničke mogućnosti korišćenja dela otpadne toplote iz metalurških i hemijskih postrojenja SerbiaZiJincooper za grejanje grada kako je to korišćeno u vreme postojanja RTB-a.
- U razvojnim i drugim planovima, kao i u prostornim planovima posebne namene i prostornom planu i urbanističkim planovima Grada Bora treba obraditi pitanja energije i klime i implementirati predviđene aktivnosti i mere, posebno o korišćenju fotonaponske i geotermalne energije.
- Očekujemo da obe kompanije sačine projekte i programe rekultivacije degradiranih površina i taj plan učine javnim dokumentom kao i periodične izveštaje o njegovoj realizaciji.
- Lokalna samouprava treba da formira radno tela koje će pratiti implementaciju energetskeg i klimatskeg programa čiji sastav treba da čine predstavnici: lokalne samouprave, privrede, naučno-stručnih i obrazovnih institucija, eksperata iz lokalne zajednice i organizacija civilnog društva.

„Osnovne delatnosti u Boru su rudarstvo i metalurgija. To je razlog što se bavimo energetskeg i klimatskeg planovima energetske u ovim delatnostima pre svega u SerbiaZiJin cooper doo i SerbiaZiJinminig doo kao najznačajnijim potrošačima energije i izvirima emisije GHG i doprinosom u lokalnoj zajednici,“ istakao je Toplica Marjanović iz borskih istraživača.

ZiJinminig grupa ima detaljan plan o smanjenju svog uticaja na klimatske promene¹: *“Postizanje cilja „karbonska neutralnost“ i ulazak u posao „obnovljive energije i naprednih materijala“ postali su važne komponente razvojne strategije kompanije za sledeću deceniju. Podržavamo Pariski sporazum i Nacionalnu strategiju kineske vlade za prilagođavanje klimatskeg promenama i nastojimo da poboljšamo otpornost naših operacija i zajednica na klimatske promene.”*

Posebni ciljevi ovog ambicioznog plana su: i) dostići neutralnost ugljenika (neto-nula emisija) do 2059. godine, ii) smanjenje emisije GHG po jedinici dodatne vrednosti za 20% do 2030 godine, i iii) povećati upotrebu obnovljive energije na 25% do 2030. godine. U svim organizacijama kompanije formirani su odbori za realizaciju ovih ciljeva.

Kod nas, ciljevi Nacrta integrisanog nacionalnog energetskeg i klimatskeg plana Srbije uključuju:

- Smanjenje emisije GHG za 33% u 2030. u odnosu na 1990. godinu,
- Unapređivanje energetske efikasnosti: Potrošnju primarne energije je smanjiti u 2030. godini u odnosu na 2020. godinu za 3%,

¹ https://www.zijinminig.com/sustainable/Climate_Change.htm.

- Jačanje diverzifikacije izvora energije,
- Integracija tržišta i uspostavljanje konkurentnih energetske tržišta,
- Promocija istraživanja i inovacija.

Paralelno sa ovim deklariranim ciljevima, Evropska unija će od ove godine postepeno uvoditi mehanizam za prekogranično oporezivanje uvoznih dobara pri čijoj se proizvodnji oslobađa velika količina ugljen-dioksida. Namenjen je izjednačavanju cena domaćih i uvoznih dobara i kao pomoć teškoj industriji u zemljama članicama koja će u narednim godinama morati da sprovodi velike reforme. Evropska unija će uvoznicima putem sertifikata naplaćivati svaku tonu ugljen-dioksida ispuštenu tokom proizvodnog procesa određene robe. Cena će se formirati na osnovu prosečne nedeljne aukcijske cene u Sistemu za trgovinu emisijama Evropske unije (EU ETS).

Primena ovog mehanizma uticaće na lokalni budžet zbog umanjenja ostvarenog prihoda iz koga se naplaćuje rudna renta, tako da je krajnje vreme da se u definisanje i realizaciju INEKP-a uključimo svi, a to znači i industrija, lokalna samouprava i građani Bora.

Društvo mladih istraživača iz Bora analizira doprinos sektora rudarstva i industrije u gradu Boru ciljevima Integrisanog nacionalnog energetskog i klimatskog plana na smanjenju emisija GHG i adaptaciji na klimatske promene u okviru šireg projekta pod nazivom "Civilno društvo za energetske tranziciju". Projekat ima za cilj transformaciju domaćeg energetskog i klimatskog sektora u cilju postizanja nulte emisije gasova sa efektom staklene bašte, energetske nezavisnosti, demokratskog i decentralizovanog upravljanja energetskom i klimatskom politikom, kroz povećano učešće civilnog društva u razvoju i praćenju implementacije reformi. Ovaj projekat Beogradske otvorene škole (BOŠ) i Regulatornog instituta za obnovljivu energiju i životnu sredinu (RERI) realizuje se sa još šest lokalnih partnera iz svih krajeva Srbije u periodu od 1. decembra 2022. godine do 31. marta 2024. godine uz finansijsku podršku Britanske ambasade u Beogradu.

Uključi se!

Kontakt za dodatne informacije:

Toplica Marjanović
Društvo mladih istraživača Bor
ul. 3. Oktobar 71
064 230 9601
marjanovictoplica@gmail.com
www.mibor.rs

Napomena: Stavovi i mišljenja izneti u ovom tekstu ne izražavaju neminovno stavove Ambasade, Beogradske otvorene škole i Regulatornog instituta za obnovljivu energiju i životnu sredinu i za njih je isključivo odgovoran lokalni partner projekta.